

12 je godina od Čehokova uhićenja. Odgovora na ključna pitanja i dalje nema

 danica.hr/proslo-je-12-godina-od-cehokova-uhicenja-a-odgovora-na-kljucna-pitanja-i-dalje-nema

15. studenoga 2023.

20 GODINA EKOLOŠKE, POLITIČKE I PRAVOSUDNE KRIZE (5. DIO)

Objavljeno, 15. studenoga 2023. [Naše priče](#)

Foto: FACEBOOK / Ivan Čehok

AUTOR

Goran Štimagec

Spektakularno uhićenje Čehoka i Patafte završilo je, deset godina kasnije, potpunim antiklimaksom – ništa nije dokazano

Varaždinski gradonačelnik **Ivan Čehok** uhićen je 10. lipnja 2011. godine u 17.30 sati. U pratnji djelatnika **Uskoka** odvezen je u istražni zatvor u **Remetincu**, pod teretom sumnje na zlouporabu položaja i ovlasti. Osim njega, Uskok je sumnjičio i **Davora Pataftu**, predsjednika

uprave T7 Grupe, za poticanje Čehoka na kazneno djelo, a **Tomislava Kezelja**, direktora Varkoma, na pomaganje. Uskokove sumnje široke su i brojne, no kapitalna točka optužnice bila je vezana uz potpisivanje ugovora za zbrinjavanje baliranog otpada iz 2008. godine i tom točkom obuhvaćen je navedeni trojac.

Zbog potpisivanja ugovora za zbrinjavanje bala USKOK je teretio Ivana Čehoka, Davora Pataftu i Tomislava Kezelja

Iako je javnost bila upoznata s time da Uskok istražuje sumnjive gradske poslove, nije bilo mnogo onih koji su znali do koje faze je istraga stigla. Sve je postalo jasno kad je Hrvatski sabor toga dana u 16 sati, na zahtjev Uskoka, ukinuo Čehokov saborski imunitet. Tek su dva **HDSSB-ova** zastupnika bila protiv. **Ivan Drmić** pitao je nije li to još jedna demonstracija hrvatske odlučnosti zbog zatvaranja poglavlja 23 u pregovorima o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, kako bi se pokazalo da je pravosuđe neovisno i da se Hrvatska bori protiv korupcije.

'To je bio brutalan politički obračun'

Ivanu Čehoku nije mrsko da se njegovo uhićenje tako tumači. Bio je nezavisni vijećnik otkako je sredinom 2010.izašao **HSLS-a**, dok ga je istovremeno **HNS** granatirao cijelim nizom kaznenih prijava. Praktički sve prijave dovele su do suđenja.

Danas će Čehok daleko slobodnije nego ranije govoriti da su optužnice protiv njega imale političku pozadinu. Govori to u trenutku kad još uvijek ima veliki broj točaka raznih optužnica za riješiti, no 2021. je pravomoćno oslobođen optužbi za zlouporabu položaja i ovlasti

prilikom sklapanja ugovora za zbrinjavanje baliranog otpada, jednako kao što je oslobođen i Patafta da bi ga na to poticao, a Kezelj da bi u tome pomagao.

Ivan Čehok / Foto: Grad Varaždin

Kad govori o sebi kao žrtvi, Čehok prstom najviše upire u tadašnjeg šefa HNS-a **Radimira Čačića**.

– To je bio brutalan politički obračun, a pravosuđe se koristilo kao instrument. Kako su me drukčije Čačić i Habuš (**Goran Habuš**, HNS-ov pretendent na gradonačelničku funkciju, op.a.) mogli maknuti? – uvjeren je Čehok. Tvrdi da DORH nije neovisan te da je to tijelo 2011. godine na valu borbe protiv korupcije bilo skloni lijevoj vlasti. Jer, prema Čehokovom tumačenju, **Ivo Sanader** je otišao, premijerka je bila **Jadranka Kosor** i svima je bilo jasno da će HDZ izgubiti izbore.

Dugotrajno suđenje

Od kaznene prijave do pravomoćne presude za bale prošlo je 12 godina, deset godina od uhićenja do presude, a devet od optužnice od presude. Kao što će se vidjeti u Čehokovu povratničkom mandatu od 2017. do 2021. godine, te su okolnosti utjecale na sve političke procese u Varaždinu. Sporo i neučinkovito pravosuđe pokazalo se elementom koji ni na koji način ne rješava nastale probleme, upravo suprotno – društvo postaje taoc takvog pravosuđa.

No pitanje je jesu li sudovi isključivi krivac za takvo stanje ili problem postoji i u **Državnom odvjetništvu**. Naime, optužnica protiv Čehoka i ostalih u ovome postupku imala je 40 tisuća stranica! U jednom jedinom sudskom procesu sudilo im se i za ugovor o zbrinjavanju bala, i za zamjenu zemljišta, i za kupoprodaju zemljišta, i za sporazum o ulaganju u aerodrom...

Zatvorske kazne, pa sve ispočetka

Danas, 2023. godine, čak ni priča o balama pravosudno nije gotova, jer Vrhovni sud jest za svu trojicu osumnjičenika potvrđio oslobađajuću presudu vezanu uz potpisivanje Božićnog ugovora, ali je na ponovno suđenje vratio točku optužnice vezanu uz zamjenu zemljišta između Grada i T7 VIS-a. Na tom zemljištu izgrađen je MBO-pogon.

U toj točki DORH tereti Čehoka i Pataftu te **Narcisu Huljev**, članicu uprave T7 VIS-a. U prвome stupnju Čehok, Patafta i Huljev osuđeni su na zatvorske kazne, ali Vrhovni sud je tu presudu poništio. Čeka se ishod ponovljenog postupka.

Izjave svjedoka – samo “dojmovi”

Uskok je svoju optužnicu vezanu uz ugovor o zbrinjavanju bala temeljio na nekoliko elemenata. Između ostalog, navodile su se izjave brojnih svjedoka – zaposlenika gradske uprave i gradskih firmi – koji su iznosili svoja saznanja o tome kako su Čehok i Patafta namještali posao za T7 VIS. No Vrhovni sud je iznio stav da su ti svjedoci svoje zaključke donosili na temelju vlastitih dojmova i da stoga nisu relevantni za presudu.

Njihovi “dojmovi” u pravilu su govorili u prilog tome da je cijeli posao bio dogovoren unaprijed i da se to uopće nije prikrivalo. Svjedočili su o tome gradski pročelnik **Marijan Bakulić** teslužbenici **Katarina Conar Brod**, **Antun Mišanović** i **Robert Briški**. Da je Čehok zdušno zagovarao sklapanje ugovora s T7 VIS-om, a nije zastupao interes Varkoma, svjedočio je i **Marijan Cesarec**, tehnički direktor te komunalne tvrtke. Jednako tako bio je niz svjedoka sa sličnim “dojmovima” i u vezi drugih poslova Grada i T7 VIS-a. Sve je to sud odbacio.

Sastanak u Fondu

Za dokazivanje inkriminiranosti spornog ugovora DORH-u je jako važan bio sastanak koji se dogodio u **Fondu za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost** 21. listopada 2008. godine. Tome sastanku – koji se dakle dogodio oko dva mjeseca prije nego što će Gradsko poglavarstvo odlučivati o prijedlogu agencije APO da baš T7 VIS bude nositelj posla s balama – prisustvovali su **Ivan Čehok** i **Tomislav Kezelj**, zatim državni tajnik **Nikola Ružinski**, direktor Fonda **Vinko Mladineo**, zaposlenica Fonda **Andrea Bačić**, ali i direktor APO-a **Damir Subašić** i predsjednik uprave VIS-a **Davor Patafta**.

Davor Patafta / Foto: Goran Štimagec

Štoviše, Gradsko poglavarstvo odlučilo je tek 4. prosinca 2008. da APO radi studiju, i to na prijedlog Ivana Čehoka. S time da je APO ponudu Gradu dao 26. studenoga, opet na zahtjev Ivana Čehoka. No sve te okolnosti nisu bile bitne za odluku sutkinje **Tanje Pavelin**, a kasnije i tročlanog vijeća Vrhovnog suda, koje su činili suci **Damir Kos, Perica Rosandić i Zdenko Konjić**.

Vijeće Vrhovnog suda koje je 2021. donijelo pravomoćnu presudu: Damir Kos (u sredini), Perica Rosandić (desno) i Zdenko Konjić (lijevo) / Foto: Goran Štimagec

Naime, Vrhovni sud ocijenio je da nema ničeg problematičnog u tome što su sve te osobe prisutne na sastanku, jer ih je tamo mogao pozvati državni tajnik Ružinski.

Ključna je – stručna studija

Isto tako, sud je paušalnom ocijenio povezivanje studije koju je radio APO s bilo kakvim prethodnim inkriminirajućim dogовором Čehoka i Patafte. Očigledno je u toj stručnoj studiji ključ mogućeg kriminala, no Uskok ni u jednom trenutku nije za korupciju sumnjičio nositelja studije, tvrtku APO i njezina direktora **Damira Subašića**.

Dok je u inkriminiranom slučaju zamjene zemljišta sudske vještak vrlo brzo “propjevao”, rekavši da mu je naloženo kako da vrednuje zemljišta, šef APO-a nikad nije spomenut u konstrukciji u kojoj bi netko njemu nešto naložio.

No **Radimir Čačić**, naravno, ima o tome svoje mišljenje:

– Meni ta stručna studija izgleda kao nešto što nema nikakve veze sa strukom, a ima sa svim drugim. Čitaj – lobiranje. Ne postoji ta struka koja će predložiti nekog kao kompetentnog, kao što ne postoji struka koja će predložiti nekog tko zapravo ne postoji – aludira Čačić na to da T7 VIS u tome trenutku nije imao potrebne resurse za obavljanje ugovorenog posla.

Čačić smatra da stručna studija tvrtke APO nema nikakve veze sa strukom / Foto: Varaždinska županija

Žurnost je bila – opravdana

Kako bilo, ključno pitanje ostalo je ono je li bilo opravdane osnove za izuzeće od postupka javne nabave zbog žurnosti kako bi se spriječio nastanak štete u okolišu. Dok je stav DORH-a bio da nije bilo osnove, Vrhovni sud dao je za pravo prvostupanjskom sudu. Za primjenu izuzeća dovoljno je postojanje i potencijalne opasnosti za nastanak štete, a ona je u konkretnom slučaju postojala, ocijenio je Vrhovni sud.

**Nalaz inspekcije zaštite okoliša bio je glavni argument gradskoj vlasti za žurnost /
Foto: Goran Štimec**

Sud je uzeo u obzir sve što se navode u studiji tvrtke APO. Naime, tu je studiju Gradsko poglavarstvo uzelo u obzir pri donošenju odluke, a u postupku se ne sudi ni poglavarima ni struci, nego gradonačelniku. Za kojeg su svi poglavari rekli da nije izravno na njih utjecao.

Tako sud nabraja tvrdnje iz studije u kojoj se navodi da se balirani otpad protuzakonito skladišti na otvorenom prostoru, da su bale u lošem stanju s folijom čija je trajnost dvije godine, da u balama ima opasnog otpada, što, piše u obrazloženju, predstavlja opasnost za vodozaštitno područje.

Osim toga, uzeo je sud u obzir i to da je zbrinjavanje komunalnog otpada bio višegodišnji gorući problem Grada Varaždina, da se na više sjednica Gradskog poglavarstva raspravljalo o tom problemu, da je postojao kontinuirani pritisak javnosti i struke da se taj problem hitno

riješi.

Ključan nalaz inspekcije

Naposljetu, tu je i bitan trenutak vezan uz inspekcije službe, koje su rješenjima od 3. srpnja 2007. i 18. siječnja 2008. nalagale Gradu da riješi problem s baliranim otpadom. Inspekcija je Varkomu naložila uklanjanje privremeno uskladištenog komunalnog otpada uz prijetnju novčanom kaznom.

U tom rješenju problematičnim je ocijenjeno da skladište otpada nije zatvoreno već, suprotno zakonu, otvoreno. Problem je bio i taj što podna površina nije nepropusna i otporna na djelovanje otpada. Moguće je raznošenje otpada vjetrom i ispiranje sadržaja spremnika atmosferskim padalinama, što je, opet, protuzakonito.

Čehok: "Da ne mislite da je velika sila"

Dakle, kad se to ovako nabroji, čini se da je Varaždin gorjelo pod petama. No gradonačelnik Čehok je tek koji tjedan prije donošenja konačne odluke poglavarima govorio kako ne postoji nikakva šteta od baliranog otpada. Tako je na sjednici 18. rujna 2008. rekao sljedeće:

– Molim vas, sve poglavare, a zamolit ću i vijećnike, da ne stvaramo nekakvo alarmantno stanje i da ne govorimo da bale pucaju, da se tamo sve onečistilo, da imamo nekakve štetne posljedice, jer su to gluposti. Nema nikakvih štetnih posljedica.

Gradski poglavari na uvid su dobivali probranu dokumentaciju / Foto: Facebook

Na sjednici 4. prosinca 2008. gradonačelnik je izvijestio poglavare o tome da se pregovara s državom i traži rješenje, ali i dalje nije spominjao žurnost:

– Traži se rješenje bez nekakve prevelike sile, da ne mislite da je nekakva sad velika sila, posebna. Zavod za javno zdravstvo dao je svoju analizu, koja je pokazala da je tu sve čisto.

Žurnost postaje glavni lik priče

No dva tjedna kasnije žurnost postaje pitanje svih pitanja. Na žurnost se upozorava u studiji tvrtke APO. I APO, govoreći o žurnosti, predlaže tvrtku T7 VIS kao najboljeg potencijalnog partnera Gradu.

I upravo je ta činjenica ona koju ne mogu promijeniti ni sve sudske presude i tumačenja: ako je zaista postojala žurnost – a sud opširno obrazlaže da jest postojala – zašto je onda predložena i odabrana tvrtka koja to ni na koji način nije mogla žurno riješiti, i to iz jednostavnog razloga što u tome trenutku za to nije imala potrebne resurse: ni zemljište, ni tehnologiju, ni dozvolu.

Iako je u ugovoru pisalo da će do 30. srpnja 2009. započeti obrada otpada (putem pokretnog MBO-postrojenja!), uvjeti za obradu ispunjeni su tek krajem 2011. godine (izgradnjom zatvorenog pogona). A privremenu odnosno probnu dozvolu za uporabu i zbrinjavanje komunalnog otpada T7 VIS je dobio tek 2012. godine!

Tvornica za obradu otpada završena je tek krajem 2011. godine / Foto: Goran Štivec

Jest da je privatni investitor kašnjenje realizacije projekta pravdao time što Grad nije preuzeo svoje obveze. Primjerice, u travnju 2011., T7 VIS upozorava javnost da na lokaciji gradnje tvornice još uvijek nema ni vode, ni plina, ni struje pa se stoga za gradnju moraju koristiti agregati.

Te okolnosti teško da mogu biti odgovornost investitora, ali na žurnost se prilikom sklapanja ugovora pozivao Grad i ta je ugovorna strana imala obvezu osigurati svu potrebnu infrastrukturu. Žurno, naravno.

Bakulić je mogao da je htio...

Da T7 VIS nije imao potrebne resurse (zemljište, pogon, dozvolu...) prilikom sklapanja ugovora s Varkomom nije tvrdio samo Uskok u svojoj optužnici. Isto je mišljenje imao i **Upravni odjel za komunalni sustav, urbanizam i zaštitu okoline**, a ono je kao službeni dokument oblikovano 17. prosinca 2008. godine. Gradski upravni odjel, naime, dao je negativno mišljenje o potpisivanju ugovora s T7 VIS-om, vodeći se pritom upravo tim argumentima. Također su negirali žurnost odnosno prijeteću opasnost.

Riječ je o onom famoznom mišljenju koje nikad nije došlo do Gradskog poglavarstva, a kasnije je prešućeno i Nadzornom odboru Varkoma. No sud i za to nalazi tumačenje koje skida bilo kakvu odgovornost s gradonačelnika Čehoka. Evo kako ono glasi:

– Iz sadržaja zapisnika s navedene sjednice proizlazi da je na sjednici predočen prijedlog ugovora, da je bio prisutan i pročelnik tog odjela **Marijan Bakulić**, koji je bio u mogućnosti iznijeti stav odjela o predmetnom ugovoru, međutim, iz zapisnika sa sjednice je vidljivo da se on uz većinu članova Gradskog poglavarstva priklonio predloženom zaključku o prihvaćanju prijedloga načina interventne obrade i zbrinjavanja komunalnog otpada s područja Grada Varaždina, prethodno izjavivši da je stanje s otpadom alarmantno.

Formalnost jedno, stvarnost drugo?

Dakle, kad se pogleda odluka Vrhovnog suda i njezino obrazloženje, čini se da su zaista svi strogo formalni argumenti, koji pokriće imaju u nekom dokumentu i proceduri, zaista dobrim dijelom na strani odbacivanja krivnje optuženika. Koliko god se to možda činilo neživotnim.

Vrhovni sud dao je za pravo sutkinji Tanji Pavelin i oslobođio Čehoka, Pataftu i Kezelja
/ Foto: Wikipedia

– Činjenica je da u Hrvatskoj manje od 2 posto ljudi ima povjerenje u pravosuđe. Što nije sasvim slučajno. Nitko u Europi nema tako jasnu sliku o tome što je njihovo pravosuđe kao hrvatski građani – komentar je Radimira Čačića, uz popratni *disclaimer*: – Pritom uopće ne ulazeći u to je li ovaj slučaj doprinio toj slici.

Postojali i drugi interesenti

Nije T7 VIS, naravno, bio jedina tvrtka zainteresirana za zbrinuti varaždinske bale.

– Svaki tjedan ima toliko novih zainteresiranih, od Varaždinaca, Hrvata, do stranih, da to više ne možemo ni pratiti – rekao je gradonačelnik Ivan Čehok na sjednici Gradskog poglavarstva 4. prosinca 2008. Danas će reći da su sve te ponude bile neozbiljne odnosno, kako se izrazio, nudile su ‘mjesec u vodi’.

Komunalna tvrtka Varkom bila je spremna sama odraditi posao s balama do kraja /
Foto: Grad Varaždin

Jedan od interesenata bio je sam **Varkom!** Tehnički direktor Marijan Cesarec, prema njegovu iskazu, bio je uvjeren da će upravo gradska tvrtka riješiti taj posao do kraja. No naposljetku je sveden samo na "dodavača bala" privatnom partneru.

Evo koje su se sve tvrtke u sudskom postupku navodile kao zainteresirane... Tvrta **Gold d.o.o.** poslala je Gradu pismo namjere 3. studenoga 2008., **Energetska zvezda d.o.o.** iz Maribora dala je ponudu 6. lipnja 2008., **UEG d.o.o.** isto je učinio još 27. ožujka 2006., **Ekološki centar d.o.o.** ponudu je poslao 13. prosinca 2006., **Global Energy Invest** podnesak je predao 9. prosinca 2008., a ponude su još dali **braniteljska zadruga Posavina, Univerzal d.o.o. i Komunalac Davor**. O tome da su postojale i druge ponude svjedočili su **Slobodan Mikac, Ivan Mesek, Miljenko Vitković i Natalija Martinčević**.

Univerzal se žalio DKOM-u

U tom nabrajanju posebno se ističe tvrtka **Univerzal**. Ona je jedina podnijela žalbu **Državnoj komisiji za kontrolu postupka javne nabave (DKOM)**.

Žalio se Univerzal "protiv neprovođenja propisanog postupka i sklapanja Ugovora o interventnom odvozu i zbrinjavanju komunalnog otpada". Univerzal je naveo da je "imao interes sudjelovati na uredno provedenom natječaju, budući da za to ima sve preduvjete". Žalbu je za Univerzal predalo **Odvjetničko društvo Petrić i dr.**

Tvrtka Univerzal žalila se DKOM-u nakon što nije raspisan natječaj / Foto: Univerzal

No ta je žalba predana tek 12. listopada 2009. godine i stoga je odbačena, iako su odvjetnici pokušali "resetirati" brojač pozivajući se na sklopljeni dodatak ugovora između Varkoma i T7 VIS-a iz 2009. godine.

Tresla se brda...

Kad se podvuče crta nakon svega što se događalo u vezi bala – od 2009. godine, kad su podnijete prve kaznene prijave, pa do 2021., kad je donijeta pravomoćna oslobođajuća presuda za optuženike – zaključak napreciznije mogu oslikati pučke izreke poput "tresla se brda, rodio se miš" ili "pojeo vuk magare".

No od uhićenja Ivana Čehoka 2011. pa do oslobođajuće presude deset godina kasnije u Varaždinu će još štošta događati. Najprije Varaždinom vlada, tijekom jednog i pol mandata, HNS-ov gradonačelnik **Goran Habuš**, da bi onda Ivan Čehok priredio iznenađujući povratak 2017. godine. Ni jedan ni drugi nisu uspjeli riješiti bale. Na izborima 2021. godine Čehok gubi od SDP-ovog **Nevena Bosilja**. Novi gradonačelnik, novi pokušaj. Upravo ovih dana Bosilj se nalazi korak do konačnog rješenja.

(nastaviti će se...)

Serijal tekstova ‘Varaždinski otpad – 20 godina ekološke, političke i pravosudne krize’ napisan je uz potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama. Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autora

Tagovi: BALE IVAN ČEHOK UHIĆEN VARAŽDIN VRHOVNI SUD